

KÖNYVISMERTETÉS

MARK A. DAVIS: **Invasion Biology.**

Oxford University Press, Oxford, 2009, 244 pp. ISBN 978-0-19-921875-2

Az éghajlatváltozás kivételével az utóbbi évtizedben valószínűleg az ökológia egyetlen másik területe sem kapott több tudományos figyelmet, mint a biológiai inváziók. Mégis, MARK WILLIAMSON (1996) munkája (Biological invasions) óta DAVIS könyve a szakterület első egyszerűsített összefoglalása, amely ötven évvel CHARLES S. ELTON (1958) úttörő monográfiája (The ecology of invasions by animals and plants) után íródott.

A szerző – jelenleg a Macalester College (Saint Paul, Minnesota, USA) biológiai professzora – elsősorban növényökológus, akinek közleményei az invázióbiológia, a helyreállító ökológia, a szukcesszióökológia és az éghajlatváltozás szakterületein jelentek meg, de madár- és rovarökológiai tanulmányokat is közölt. Az inváziós témakörben leginkább a munkatársaival kifejlesztett, ún. ingadozó előzőnölhetőségi hipotéziséről (fluctuating invasibility hypothesis) ismert; ez leírja azokat a körülményeket, amelyek egy-egy környezetet ellenállóbbá vagy befogadóbbá tesznek az új fajok bekerülésével szemben.

DAVIS könyvében a biológiai inváziók átfogó és naprakész áttekintését adja, miközben új meglátásokat és távlatokat kínál a bekerülés, megtelepedés és terjedés folyamatainak értelmezésére vonatkozóan. A könyv egyben kapcsolatot teremt a tudomány és az alkalmazás között, midőn ismerteti az özönfajok egészségügyi, gazdasági és ökológiai hatásait, valamint a káros hatások csökkentésére kifejlesztett kezelési stratégiák körét. A szerző elemző értékelést ad az invázióbiológiát az utóbbi években jellemző szemléletbeli különbségekről és a vitatott kérdésekről, egyúttal a jövőre nézve különböző kutatási irányokat javasol. Körültekintő, kiegyensúlyozott arányérzékkel kezeli a különböző taxoncsoportokból, ökoszisztémákból, illetve földrajzi térségekből hozott példákat. A kötet a világ különböző részéről származó – tengeri, édesvízi és szárazföldi környezetekben tanulmányozott – inváziós fajok széles mezőnyét vonultatja fel, beleértve az egysejtűeket, gerincteleneket, gerinceseket, gombákat és növényeket. A mű az alábbi fejezetekből épül fel: Bevezetés. I. rész: Az invázió folyamata: Szétterjedés; Megtelepedés; Állandósulás és terjedés; Evolúció; Az invázió megértése és előrejelzése egységes megközelítésben. II. rész: Hatások és kezelés: Az inváziók hatásai; Az inváziós fajok kezelése. III. rész: Elgondolások: A biológiai inváziók kereteinek értelmezése; Az invázióbiológia kutatása; Tudományági kihívások; Következtetések. Hivatkozások. Földrajzinév-mutató. Taxonnév-mutató. Tárgymutató.

Az érthető és gondolatébresztő mondanivaló különösen az invázióbiológia, a közösségi ökológia, a megőrző biológia és a helyreállító ökológia szakterületeit művelő kutatók, illetve az egyetemfeletti képzésben részt vevők érdeklődésére tarthat számot. Értékes és hasznos lehet a természetvédelmi szakemberek, döntéshozók és más szakterületek képviselői számára is, akiknek az özönfajok, illetve az általuk okozott nehézségek, károk elleni védekezésben szerepük lehet – írja a kötet kiadója.

MARK DAVIS könyve egy fiatal tudományág, az invázióökológia időszerű kritikáját mutatja fel. Újjító szellemű és elemző összefoglaló mű, amely nélkülözhetetlen olvasmány bárkinek, aki a biológiai inváziókkal foglalkozik – méltatja a kötetet DAVID RICHARDSON, a dél-afrikai Stellenbosch Egyetem világhírű invázióökológusa, az International Conference on the Ecology and Management of Alien Plant Invasions legutóbbi alkalmának rendezője (10. EMAPi, Stellenbosch, 2009. augusztus 23–27.).

BALOGH LAJOS